

55

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY I SZTUKI

z dnia 11 stycznia 1994 r.

o zasadach i trybie udzielania zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach oraz prac archeologicznych i wykopaliskowych, warunkach ich prowadzenia i kwalifikacjach osób, które mają prawo prowadzenia tej działalności.

Na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48, z 1983 r. Nr 38, poz. 173, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 56, poz. 322) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do prac konserwatorskich przy zabytkach nieruchomości i ruchomych oraz do prac archeologicznych i wykopaliskowych:

- 1) których celem jest zachowanie substancji zabytku, utrzymanie lub przywrócenie jego charakteru zabytkowego albo które mają jakikolwiek wpływ na ten charakter,
- 2) które mogą przyczynić się do zmiany otoczenia zabytku lub widoku na ten zabytek.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o „ustawie”, rozumie się przez to ustawę z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48, z 1983 r. Nr 38, poz. 173, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 56, poz. 322).

§ 3. 1. Właściciel, użytkownik, posiadacz zabytku nieruchomego bądź ruchomego albo wykonawca prac konserwatorskich przed przystąpieniem do prac konserwatorskich obowiązany jest uzyskać zezwolenie.

2. Nie wymagają zezwolenia:

- 1) prace konserwatorskie wykonywane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- 2) prace konserwatorskie przy zabytkach ruchomych, wykonywane przez inne niż wojewódzki konserwator zabytków organy ochrony dóbr kultury, o których mowa w art. 8 ustawy,
- 3) doraźne prace zabezpieczające, wykonywane w nagłych wypadkach, w tym również wywołanych działaniami sił przyrody, z wyjątkiem prac rozbiórkowych,
- 4) drobne prace remontowe wewnątrz i na zewnątrz zabytku, nie powodujące zmiany jego układu przestrzennego, przeznaczenia lub wyglądu.

3. Konserwatora należy zawiadomić o podjęciu:

- 1) prac zabezpieczających, o których mowa w ust. 2 pkt 3 — bezzwłocznie,
- 2) drobnych prac, o których mowa w ust. 2 pkt 4 — na 7 dni przed ich rozpoczęciem.

§ 4. 1. Zezwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach nieruchomości lub ruchomych wydaje wojewódzki konserwator zabytków właściwy ze względu na miejsce położenia zabytku, zwany dalej konserwatorem.

2. Otrzymanie zezwolenia na prace konserwatorskie przy zabytku nieruchomym nie zwalnia od obowiązku uzyskania pozwolenia wymaganego przez przepisy Prawa budowlanego oraz inne przepisy szczególne.

§ 5. 1. Wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich powinien w szczególności zawierać:

- 1) określenie i adres wnioskodawcy,
- 2) wskazanie właściciela, użytkownika lub posiadacza, jeżeli wniosek składa wykonawca prac,
- 3) określenie rodzaju zabytku,
- 4) wskazanie miejsca położenia lub przechowywania zabytku,
- 5) opis przewidywanych robót przy zabytkach nieruchomości lub w ich otoczeniu,
- 6) odpis decyzji o ustaleniu lokalizacji w przypadkach, gdy decyzja taka jest wymagana, a w odniesieniu do budownictwa mieszkaniowego — informacji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- 7) określenie zabytku ruchomego i programu przewidywanych prac konserwatorskich przy tym zabytku,
- 8) określenie i adres wykonawcy oraz wskazanie przewidywanego terminu rozpoczęcia i zakończenia prac konserwatorskich przy tym zabytku.

2. Do wniosku o zezwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach ruchomych należy ponadto dołączyć dokumentację wstępną, w tym fotograficzną, oraz analizę stanu technicznego zabytku.

§ 6. 1. Wojewódzki konserwator zabytków może uzależnić wydanie zezwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich od przedłożenia przez wnioskodawcę projektu technicznego lub innych dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku.

2. Dla prac określonych w § 1 pkt 2 wydanie zezwolenia uzależnia się od przedłożenia projektu zagospodarowania terenu.

3. Konserwator może zażądać dokonania w wyżej wymienionych projektach określonych zmian oraz sporządzenia dodatkowych opracowań do tych projektów.

4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach konserwator może również zażądać wykonania ekspertyzy konserwatorskiej we wskazanym przez niego zakresie.

§ 7. 1. Konserwator może uzależnić udzielenie zezwolenia na wykonanie prac konserwatorskich przy zabytku nieruchomym od sporządzenia dla tego zabytku dokumentacji historycznej, inwentaryzacji pomiarowej i dokumentacji technicznej, przeprowadzenia prac archeologicznych i wykopaliskowych, badań historycznych i architektonicznych, w tym dotyczących wystroju obiektu, jeżeli jest to niezbędne do ustalenia okoliczności mających znaczenie dla właściwego wykonania tych prac. Przez okoliczności te rozumie się w szczególności ujawnienie dawnej kompozycji założenia i układu budynków, form stylowych i architektonicznych, elementów konstrukcyjnych oraz innych szczegółów.

2. Koszt wykonania prac i badań określonych w ust. 1 obciąża wnioskodawcę. Jeżeli jednak koszt ten okaże się niewspółmiernie wysoki w stosunku do kosztów zamierzonych prac, konserwator może pokryć wydatek w całości lub w części ze środków budżetowych przeznaczonych na ochronę zabytków.

3. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych prac i badań określonych w ust. 1 okaże się, że zezwolenie na wykonanie przewidywanych prac nie może być udzielone ze względów konserwatorskich, koszt tych prac i badań ponosi w całości konserwator ze środków budżetowych przeznaczonych na ochronę zabytków.

§ 8. W przypadkach określonych w § 6 i 7 wnioskodawca obowiązany jest złożyć konserwatorowi po jednym egzemplarzu dokumentów wymienionych w tych przepisach, dla celów archiwalnych.

§ 9. 1. Do wniosku o zezwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich polegających na zabezpieczeniu, uzupełnieniu, rekonstrukcji lub konserwacji parku zabytkowego albo innego rodzaju zorganizowanej zieleni zabytkowej należy, na żądanie konserwatora, dołączyć w szczególności:

- 1) inwentaryzację naniesioną na mapę sytuacyjno-wysokościową z opisem istniejącego stanu zachowania obiektu,
- 2) opis zamierzonych zmian, projektowanych urządzeń i zasad nowych rozwiązań,
- 3) szczegółowy projekt konserwacji obiektu.

2. Jeżeli dla wykonania prac, o których mowa w ust. 1, zachodzi potrzeba wykonania robót budowlanych, do wniosku powinny być dołączone dokumenty wymagane przez przepisy budowlane.

3. Przepisy § 6 ust. 3 i § 7 stosuje się odpowiednio.

§ 10. 1. Zezwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich określa warunki, na jakich zostaje udzielone, a w szczególności, że prace konserwatorskie mogą prowadzić tylko osoby posiadające kwalifikacje, o których mowa w § 17—19.

2. Ponadto zezwolenie powinno zawierać warunek, że może być cofnięte lub zmienione w razie ujawnienia po jego wydaniu okoliczności, które mają znaczenie dla zabytku i mogą mieć wpływ na zakres prowadzenia prac konserwatorskich.

3. Konserwator może w zezwoleniu zobowiązać wykonawcę do zawiadomienia go o określonych czynnościach przynajmniej na 1 dzień przed ich rozpoczęciem.

4. Konserwator może również w zezwoleniu zobowiązać wykonawcę do zapewnienia nadzoru autorskiego w celu realizacji prac zgodnie z projektem.

§ 11. 1. Przy pracach konserwatorskich prowadzi się dzienniki tych prac, do których wpisuje się ich przebieg oraz wyniki i spostrzeżenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy w myśl Prawa budowlanego prowadzony jest dziennik budowy.

3. Konserwator obowiązany jest wpisywać do dziennika budowy lub dziennika prac konserwatorskich spostrzeżenia, uwagi i polecenia.

4. Po zakończeniu prac konserwatorskich wykonawca jest obowiązany sporządzić dokumentację powykonawczą. Przepis § 8 stosuje się odpowiednio.

§ 12. O rozpoczęciu i zakończeniu prac konserwatorskich osoba, która uzyskała zezwolenie, obowiązana jest zawiadomić konserwatora na 7 dni przed zamierzonym terminem rozpoczęcia lub zakończenia tych prac.

§ 13. 1. Kierownik budowy lub kierownik robót, a w braku kierownika — wykonawca, obowiązany jest bezzwłocznie zawiadomić konserwatora o wszelkich okolicznościach ujawnionych w toku prac konserwatorskich, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku. Konserwator, po zbadaniu sprawy, może wstrzymać roboty lub wydać zarządzenie co do dalszego ich prowadzenia.

2. Jeżeli okoliczności określone w ust. 1 uzasadniają wprowadzenie zmian do zatwierdzonego projektu budowlanego, konserwator może żądać uzupełnienia lub sporządzenia projektu zamiennego albo zmiany zakresu i sposobu prowadzenia prac konserwatorskich.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do programu prac konserwatorskich przy zabytku ruchomym.

§ 14. 1. W razie stwierdzenia, że prace konserwatorskie są wykonywane niezgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu, konserwator może zarządzić:

- 1) wstrzymanie prowadzonych prac,
- 2) wprowadzenie odpowiednich zmian w elementach, które zostały wykonane niezgodnie z zatwierdzonym projektem,
- 3) usunięcie elementów niezgodnych z zatwierdzonym projektem.

2. Zarządzenie określone w ust. 1 wpisuje się do dziennika budowy lub dziennika prac konserwatorskich.

§ 15. W razie cofnięcia zezwolenia (§ 10 ust. 2), wstrzymania prac konserwatorskich (§ 13 ust. 1) lub nałożenia obowiązku sporządzenia projektu zamiennego (§ 13 ust. 2), koszty spowodowane tymi zarządzeniami mogą być pokryte w całości lub w części ze środków budżetowych przeznaczonych na ochronę zabytków.

§ 16. 1. Konserwator uczestniczy w odbiorze częściowym i końcowym wykonanych prac konserwatorskich. Przed odbiorem robót konserwator sprawdza ich zgodność z wydanym zezwoleniem i prawidłowość sporządzenia dokumentacji powykonawczej.

2. W razie stwierdzenia uchybień konserwator zgłasza zastrzeżenia na piśmie. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, odbiór, jak również zezwolenie na użytkowanie mogą nastąpić dopiero po usunięciu stwierdzonych uchybień.

§ 17. 1. Prace projektowe w specjalności architektonicznej i innych specjalnościach techniczno-budowlanych przy zabytkach nieruchomych mogą wykonywać osoby, które:

- 1) posiadają uprawnienia budowlane, określone właściwymi przepisami Prawa budowlanego,
- 2) wykazują się co najmniej czteroletnią praktyką budowlaną lub projektową przy zabytkach nieruchomych albo posiadają ukończone wyższe studia w zakresie konserwacji zabytków.

2. Prace projektowe w specjalności prac konserwatorskich polegających na zabezpieczeniu, uzupełnieniu, rekonstrukcji lub konserwacji parków zabytkowych albo innego rodzaju zorganizowanej zieleni zabytkowej mogą wykonywać osoby, które ukończyły wyższe studia obejmujące wiadomości w tym zakresie oraz wykazały się co najmniej dwuletnią praktyką przy konserwacji i pielęgnacji tego rodzaju zabytków.

§ 18. 1. Robotami budowlanymi w specjalności architektonicznej i innych specjalnościach techniczno-budowlanych przy zabytkach nieruchomych mogą kierować osoby, które:

- 1) posiadają uprawnienia budowlane określone właściwymi przepisami Prawa budowlanego,
- 2) wykażą się co najmniej dwuletnią praktyką budowlaną przy zabytkach nieruchomych lub posiadają wyższe studia w zakresie konserwacji zabytków.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do inspektorów nadzoru inwestorskiego.

3. Robotami w specjalności prac konserwatorskich, polegających na zabezpieczeniu, uzupełnieniu, rekonstrukcji lub konserwacji parków zabytkowych albo innego rodzaju zorganizowanej zieleni zabytkowej, mogą kierować osoby posiadające wykształcenie, o którym mowa w § 17 ust. 2, i co najmniej roczną praktykę przy konserwacji i pielęgnacji tego rodzaju zabytków.

4. Roboty o charakterze technicznym w specjalności, o której mowa w ust. 3, mogą być wykonywane przez osoby, które posiadają wyższe lub średnie wykształcenie w zakresie pielęgnacji zieleni albo praktyczne przygotowanie do prowadzenia takich robót.

§ 19. Prace konserwatorskie przy zabytkach ruchomych mogą wykonywać osoby, które ukończyły wyższe studia w zakresie konserwacji zabytków, a w dziedzinach nie objętych programem wyższych studiów konserwatorskich — osoby posiadające przygotowanie praktyczne z zakresu konserwacji zabytków.

§ 20. Kwalifikacje osób, o których mowa w § 17—19, stwierdza w formie zaświadczenia konserwator właściwy dla miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o wydanie takiego zaświadczenia.

§ 21. 1. Zezwolenie na prowadzenie prac archeologicznych i wykopaliskowych wydaje na czas oznaczony konserwator właściwy ze względu na miejsce badań.

2. Wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie prac archeologicznych i wykopaliskowych powinien w szczególności zawierać:

- 1) określenie i adres wnioskodawcy,
- 2) dokładne określenie terenu badań,
- 3) ogólny plan prac archeologicznych i wykopaliskowych oraz opis technicznego zabezpieczenia wykopów i innych konstrukcji w trakcie badań i po ich zakończeniu,
- 4) termin rozpoczęcia i przewidywanego zakończenia badań,
- 5) wskazanie posiadanych środków na pokrycie kosztów badań,

- 6) zgodę właściciela, użytkownika lub zarządcy gruntu na prowadzenie badań,
- 7) imię, nazwisko i adres kierownika prac archeologicznych i wykopaliskowych.

§ 22. Prace archeologiczne i wykopaliskowe mogą być prowadzone przez osoby posiadające wyższe wykształcenie archeologiczne oraz co najmniej czteroletnią praktykę terenową. Do praktyki zalicza się okres uczestnictwa w pracach wykopaliskowych objętych programem nauczania.

§ 23. 1. Zezwolenie na prowadzenie prac archeologicznych i wykopaliskowych określa warunki, na jakich zostaje udzielone, a w szczególności:

- 1) dokonania szczegółowego rozpoznania powierzchniowego oraz sporządzenia planu sytuacyjno-wysokościowego stanowiska, zwłaszcza w przypadku stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej,
- 2) doprowadzenia terenu badań do stanu poprzedniego po ich zakończeniu, chyba że konserwator określi w tym zakresie inne warunki.

2. Zezwolenie może być cofnięte lub zmienione w przypadku:

- 1) niewypełnienia warunków, o których mowa w ust. 1,
- 2) niewykonania niezbędnej dokumentacji archeologicznej,
- 3) ujawnienia po jego wydaniu okoliczności, które mają znaczenie konserwatorskie i mogą mieć istotny wpływ na zakres prowadzonych badań.

§ 24. 1. O przerwach w pracach archeologicznych i wykopaliskowych oraz o zmianie ich kierownika należy niezwłocznie zawiadomić konserwatora.

2. W przypadku przerwania prac, o których mowa w ust. 1, na dłużej niż 6 miesięcy, dla ich wznowienia niezbędne jest uzyskanie nowego zezwolenia.

§ 25. 1. Prace archeologiczne i wykopaliskowe powinny być prowadzone zgodnie z przyjętymi metodami prac archeologicznych oraz w sposób zapewniający bezpieczeństwo ludzi i mienia na terenie badań.

2. Szczegółowe zasady, zakres i tryb prowadzenia dokumentacji prac, o których mowa w ust. 1, określa dyrektor Ośrodka Dokumentacji Zabytków.

§ 26. Konserwator prowadzi rejestry wydanych:

- 1) zaświadczeń o kwalifikacjach, o których mowa w § 20,
- 2) zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach nieruchomych i ruchomych,
- 3) zezwoleń na prowadzenie prac archeologicznych i wykopaliskowych,
- 4) zawiadomień o podjęciu prac konserwatorskich.

§ 27. Dotychczasowe zaświadczenia, wydane na podstawie § 19 rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 24 sierpnia 1964 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach i archeologicznych prac wykopaliskowych (Dz. U. Nr 31, poz. 197), zachowują ważność.

§ 28. Traci moc rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 24 sierpnia 1964 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach i archeologicznych prac wykopaliskowych (Dz. U. Nr 31, poz. 197).

§ 29. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Kultury i Sztuki: *K. Dejmek*